

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Кафедра педагогіки

Методичні рекомендації
для проходження навчальної (ознайомлювальної)
практики

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Одеса – 2025

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол 2 від 25 вересня 2025 року).

Койчева Т. І., Кинєва П. П. Методичні рекомендації з навчальної (ознайомлювальної) практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), 2025, 25 с.

Рецензенти:

Володимир БЄСЄДА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання та спорту Національного університету «Одеська політехніка»

Ірина КНЯЖЕВА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського

Ганна ТІТОВА, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спортивних ігор і менеджменту фізичної культури Університету Ушинського

Методичні рекомендації з навчальної (ознайомлювальної) практики здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня розроблено відповідно до змісту і логіки освітньо-професійної програми підготовки майбутніх учителів в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура).

ЗМІСТ

1.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	
	СТУДЕНТІВ.....	4
2.	ЗМІСТ ПРАКТИКИ	7
3.	ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ.....	9
4.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	12
5.	ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	14
6.	ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ.....	15
7.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ	
	ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ.....	15
8.	ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ.....	16
9.	ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ.....	16
10.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	22
11.	ДОДАТКИ.....	23

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

У сучасних умовах реформування системи освіти особливої актуальності набуває питання якісної підготовки майбутніх педагогів. Одним із ключових етапів цього процесу є педагогічна практика, яка виступає не лише засобом закріплення теоретичних знань, а й важливим чинником особистісного та професійного становлення студента. Саме під час практики майбутні фахівці мають змогу зануритися в реальне освітнє середовище, спробувати себе в ролі вчителя, сформувати власний стиль педагогічної діяльності. Водночас практика сприяє розвитку таких важливих якостей, як відповідальність, комунікативність, емоційна стійкість, здатність до рефлексії. Таким чином, педагогічна практика є не лише формальним етапом навчання, а й потужним інструментом формування професійної ідентичності та особистісного зростання майбутнього педагога.

Метою навчальної (ознайомлювальної) практики є сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти загальних та спеціальних компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Фізична культура)», шляхом ознайомлення з реальними умовами професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Означений вид практики, як правило вважається пасивним видом у практичній підготовці здобувачів вищої освіти і слугує основою для подальшого закріплення і поглиблення їх фахових знань.

Оволодіння здобувачем вищої освіти первинним професійним досвідом відбувається з умінням вивчати законодавчу базу в галузі середньої освіти, документацію закладу загальної середньої освіти, оцінювати та аналізувати дії учасників педагогічного процесу в період освітнього процесу, виробляти творчий підхід до педагогічної діяльності; вчитися оформляти письмово результати спостережень та вести звітну документацію.

Практика сприяє ранній орієнтації й адаптації майбутніх фахівців. Передбачає відвідування закладів освіти задля ознайомлення з майбутньою

професійною діяльністю. Здобувачі вищої освіти безпосередньо мають змогу закріпити знання, уміння, навички, отримані в процесі опанування курсу «Педагогіка» і отримати поглиблене уявлення про функції педагогічної діяльності.

Практика передбачає підготовку майбутніх учителів та класних керівників в закладах загальної середньої освіти, які здатні до впровадження традиційних та інноваційних технологій освіти в професійній діяльності. Ця практика є навчальною (ознайомлювальною) і передбачає, що спостереження, враження, думки здобувачів вищої освіти обговорюються у бесідах з керівником практики, що вплине на перехід їх у професійно-наукову площину. Отже, ця практика повинна проходити в постійному діалозі з керівником практики як від закладу вищої освіти, так і від закладу загальної середньої освіти.

Очікуванні програмні результати навчання:

ПРН 02. Вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою.

ПРН 06. Добирати доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку.

ПРН 12. Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства.

ПРН 13. Забезпечувати педагогічний супровід учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі

ПРН 14. Добирати та застосовувати в освітньому середовищі здоров'язбережувальні засоби та ресурси, володіти методами профілактично-просвітницької роботи та безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.

ПРН 19. Уміти формувати в учнів стійку мотивацію до занять фізичною

культурою, здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності через розвиток грамотності у фізичній культурі.

ПРН 21. Вміє самостійно проводити навчальні заняття

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти у контексті змісту навчальної (ознайомлювальної) практики мають опанувати загальні та спеціальні компетентності згідно з ОПП: Середня освіта (Фізична культура).

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 09. Здатність до генерувати нових ідей, виявлення та розв'язання проблем.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 03. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів.

СК 04. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

СК 14. Здатність планувати, організовувати освітній процес з використанням різних видів і форм навчально-пізнавальної діяльності, прогнозувати результати освітнього процесу.

СК 19. Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в закладах загальної середньої освіти.

СК 20. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, проводити позакласну спортивно-масову, організаційну та навчально-методичну роботу у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах освіти.

2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Навчальна (ознайомлювальна) практика проводиться протягом трьох тижнів.

1 тиждень

1. Знайомство з ЗЗСО; з керівниками практики від ЗЗСО (з учителями фізичної культури, з класним керівником); з класами, у якому буде проходити практика, з класом, в якому студент буде спостерігати за роботою класного керівника.
2. Ознайомлення з нормативно-правовими документами, що регулюють освітню діяльність у ЗЗСО.
3. Вивчення структури та організації освітнього процесу, ведення документації, розкладу занять, режиму дня.
4. Підбір навчальної, навчально-методичної літератури, інтернет-ресурсів для роботи під час практики.
5. Ознайомлення з оформленням і веденням класного журналу, електронного журналу, щоденниками учнів, видами та рівнями оцінювання результатів навчання учнів НУШ тощо.

2 тиждень

6. Спостереження за діяльністю вчителя фізичної культури, методами взаємодії з учнями, педагогічною етикою.
7. Ознайомлення з роботою психолога (психологічної служби).
8. Участь у підготовці та проведенні занять з фізичної культури, спортивних заходів.
9. Аналіз ефективності проведених занять, самооцінка та корекція методики.
10. Спостереження за роботою асистента вчителя під час його роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

3 тиждень

11. Ознайомлення з організацією позакласної спортивної роботи. Участь в бесідах класного керівника з учнями на виховні та педагогічні теми.

12. Участь в підготовці та проведенні позакласних / позашкільних заходів.

13. Заповнення щоденника практики, здійснення рефлексії щодо педагогічної діяльності, підготовка звіту про проходження педагогічної практики та оформлення документації.

14. Презентація результатів практики перед групою та комісією.

3. ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

1. Професійна поведінка

Дотримуйтесь етичних норм та правил поведінки в освітньому закладі.

Поважайте учнів, педагогів та адміністрацію.

Будьте пунктуальними та відповідальними.

2. Активна участь

Не обмежуйтеся спостереженням — пропонуйте допомогу в організації занять, заходів.

Ініціюйте участь у позакласних активностях, спортивних подіях.

3. Рефлексія та саморозвиток

Щодня записуйте свої спостереження, думки, висновки.

Аналізуйте, що вдалося, а що потребує вдосконалення.

Порівнюйте побачене з теоретичними знаннями з курсу «Педагогіка».

4. Комунікація

Встановлюйте контакт з учителями, класними керівниками, психологами.

Ставте запитання, цікавтесь методиками, підходами, досвідом.

5. Інклюзивність

Звертайте увагу на роботу з учнями з ООП.

Вивчайте методи адаптації занять для різних категорій учнів.

6. Документація

Ведіть щоденник практики регулярно, не залишайте записи «на потім».

Дотримуйтесь вимог до оформлення звіту — це частина вашої професійної підготовки.

7. Інформаційна грамотність

Використовуйте сучасні освітні ресурси (наприклад, Всеосвіта, EdEra, Prometheus).

Ознайомтесь із електронними журналами, платформами для дистанційного навчання.

8. Здоров'я та безпека

Дотримуйтесь правил охорони праці та техніки безпеки.

Звертайте увагу на здоров'язбережувальні технології у школі.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання: об'ємність та правильність виконання завдань практики, якість оформлення звіту, переконливість відповідей здобувача під час захисту, відгук керівника практики від організації.

Критерії оцінювання результатів практики здобувачів:

- **ступінь** виконання здобувачем завдань практики;
- **якість** знань, виявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувача освіти.

4.1. Критерії оцінювання результатів практики

Рівень	Оцінка в балах	Характеристика рівнів сформованості загальних компетентностей згідно видів діяльності
Низький	1-60	Здобувач вищої освіти відчуває значні труднощі у визначенні законодавчої бази у галузі сучасної освіти. Потребує постійної допомоги в переліку документації закладу. Частково виконує всі завдання з педагогічної практики. Невміло встановлює контакти з педагогічними працівниками, учнями, батьками. Невдало аналізує різні плани роботи закладу освіти. Не здатен спостерігати за різними видами роботи зі школярами, припускається багатьох помилок при висвітленні цього питання. Здобувач вищої освіти не знає напрямів методичної роботи в закладах освіти, особливостей внутрішньошкільного контролю в закладі освіти. Дає

		неповні відповіді щодо специфіки роботи психологічної служби в закладі освіти. Невдало аналізує фактори психологічного здоров'я учасників освітнього процесу, уроки та різні заходи в закладі освіти. Відчуває значні труднощі під час спостереження за особливостями педагогічної взаємодії між учасниками освітнього процесу. Здобувач вищої освіти майже не ознайомлений з електронними ресурсами щодо свої спеціалізації. Не добре вивчив правила складання календарного планування. Не орієнтується у правилах ведення шкільного журналу, щоденників тощо. Доповідь студента щодо практики є невпевненою, містить неточності та / або помилки, студент не може відповісти на (додаткові) питання щодо практики, неспроможний відповісти на питання щодо завдань практики тощо.
Задовільний	61-73	Здобувач вищої освіти виконав деякі завдання під час практики. Дає неповні відповіді щодо законодавчої бази у галузі сучасної освіти, документації закладу. Пасивно виявляє уміння встановлювати контакти з педагогічними працівниками, учнями, батьками. Аналізує різні плани роботи закладу освіти за відпрацьованими стереотипами, без внесення змін. Копіює методи й прийоми роботи інших педагогів, спостерігаючи за освітнім процесом. Здобувач вищої освіти не виконав деякі завдання щодо напрямів методичної роботи в закладах освіти. Пасивно визначає специфіку роботи психологічної служби в закладі освіти, особливості внутрішньошкільного контролю. Працюючи за зразком, копіюючи методи й прийоми роботи інших педагогів, аналізує фактори психологічного здоров'я учасників освітнього процесу; уроки та різні заходи у закладі освіти. На задовільному рівні здатен до спостереження за особливостями педагогічної взаємодії між учасниками освітнього процесу. Здобувач вищої освіти дає неповні відповіді щодо електронних ресурсів зі своєї спеціалізації, правил ведення шкільної документації зі свого предмету. Не дотримується всіх вимог до складання планів роботи вчителя з урахуванням спеціалізації. Доповідь студента за змістом практики є неповною, містить незначні неточності, студент

		намагається дати відповідь на поставлені (додаткові) запитання
Достатній	74-89	Здобувач вищої освіти знає законодавчу базу у галузі сучасної освіти, документацію закладу. Здебільшого строго слідує методичним рекомендаціям і отриманим знанням. При вирішенні нестандартних ситуацій під час встановлення контактів з педагогічними працівниками, учнями, батьками, переважно використовує метод аналогії. Вміє аналізувати різні плани роботи закладу освіти, хоча допускає незначні помилки під час спостереження за різними видами роботи зі школярами у закладі освіти. Здобувач вищої освіти знає напрями методичної роботи в закладах освіти, особливості внутрішньошкільного контролю, специфіку роботи психологічної служби в закладі освіти. Вміє аналізувати фактори психологічного здоров'я учасників освітнього процесу, хоча припускається помилок під час аналізу уроків та різних заходів. Допускає незначні помилки під час спостереження за особливостями педагогічної взаємодії між учасниками освітнього процесу. Здобувач вищої освіти знає електронні ресурси щодо своєї спеціалізації; правила ведення шкільної документації зі свого предмету. Доповідь студента щодо змісту практики є впевненою, він дає правильні відповіді на всі поставлені запитання, проте не завжди впевнений в аргументації, або не завжди коректно формулює власні міркування
Високий	90-100	Здобувач вищої освіти активно працює над завданнями практики, виконує їх успішно. Дає правильні, повні відповіді щодо законодавчої бази в галузі сучасної освіти, документації закладу. Демонструє уміння швидко й легко встановлювати контакти з педагогічними працівниками, учнями, батьками. Добре розвинута педагогічна рефлексія. Вміє досконало аналізувати різні плани роботи закладу освіти, спостерігати за різними видами роботи зі школярами у закладі освіти. Здобувач вищої освіти активно працює над завданнями практики, виконує їх успішно. Дає правильні, повні відповіді щодо напрямів методичної роботи в закладах освіти, особливостей

		внутрішньошкільного контролю, специфіки роботи психологічної служби в закладі освіти. Демонструє уміння на високому рівні аналізувати фактори психологічного здоров'я учасників освітнього процесу, уроки та різні заходи. Добре розвинута педагогічна рефлексія. Здатен на високому рівні до спостереження за особливостями педагогічної взаємодії між учасниками освітнього процесу. Здобувач вищої освіти активно працює над завданнями практики, виконує їх успішно. Дає правильні, повні відповіді щодо електронних ресурсів стосовно своєї спеціалізації, правил ведення шкільної документації зі свого предмету. Доповідь студента щодо практики є чіткою та впевненою, він дає правильні та чіткі відповіді на всі поставлені запитання, правильно аргументує кожную відповідь.
--	--	--

4.2. Загальні критерії оцінювання практики здобувачів

Зміст критеріїв оцінювання	Шкала ECTS	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Здобувачем всі завдання практики виконано у повному обсязі, виявлено вміння застосовувати і творчо використовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Виявлено вміння застосовувати інноваційні технології, продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної професійної діяльності. Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, завірені печаткою підписи керівника від бази практики та закладу вищої освіти	90-100	A	Зараховано

Здобувачем завдання практики виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння застосовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Продemonстровано зацікавленість та активність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, завірені печаткою підписи керівника від бази практики та закладу вищої освіти	82-89	B	Зараховано
Здобувачем завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки. Звітна документація оформлена згідно з вимогами. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, завірені печаткою підписи керівника від бази практики та закладу вищої освіти	74-81	C	Зараховано
Здобувачем завдання практики виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник невірно оформлено.	64-73	D	Зараховано
Здобувачем завдання виконано з помилками. Усі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено.	60-63	E	Зараховано
Здобувачем завдання практики невиконані, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник	35-59	FX	Незараховано
Здобувач абсолютно не виконав програму практики або не з'явився на практику. Є потреба повторного проходження педагогічної практики.	1-34	F	Незараховано

4.3. Розподіл балів за видами діяльності здобувачів під час практики

Вид діяльності	Макс. балів	Оцінка (кер.	Оцінка (кер.	Середній бал
----------------	-------------	--------------	--------------	--------------

		бази)	ЗВО)	
Ознайомлення з ЗЗСО, документацією, режимом дня, класним журналом	20			
Спостереження за уроками фізичної культури, участь у спортивних заходах, робота з учнями з ООП	30			
Участь у позакласних заходах, рефлексія	20			
Ведення щоденника практики	10			
Підготовка та захист звіту	20			
Підсумковий бал	100			

4.4. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Знання здобувачами законодавчої бази в галузі сучасної освіти та документації закладу освіти	Вміння здобувачів аналізувати плани роботи закладу освіти	Здатність до педагогічної взаємодії з учасниками освітнього процесу	Оформлення звітної документації та захист практики	Підсумковий бал
20	30	20	30	100

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Форма: залік

Метод: захист звіту

6. БАЗА ПРАКТИКИ

Заклади, установи, які є базами практики, повинні відповідати таким вимогам: наявність структур, що відповідають освітній програмі, за якими здійснюється підготовка фахівців в Університеті; наявність кваліфікованих керівників практики здобувачів вищої освіти; надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, документацією, необхідною для виконання програми практики.

Базами навчальної (ознайомлювальної) практики можуть бути заклади загальної середньої освіти різних типів, різної форми власності та підпорядкованості, придатними для проведення практики студентів.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна (ознайомлювальна) практика здійснюється з відривом від освітнього процесу протягом трьох тижнів. Результати практики зафіксовано у щоденнику та звіті здобувача вищої освіти.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра педагогіки разом із керівниками від баз практики.

Організаційно-методичне керівництво практикою та її проведення покладається на декана факультету / директора інституту.

Для забезпечення належної якості проведення практики до керівництва практикою від бази практики залучаються штатні працівники закладів, установ, організацій, підприємств з вищою освітою та такі, які обіймають посади відповідного фаху. Направлення здобувачів на практику оформлюється наказом ректора.

Обов'язковим є проведення інструктажу з охорони праці зі здобувачами перед початком практики.

Результат проходження практики – підготовка звіту з практики, оформлення щоденника практики.

8. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Організація навчання для осіб з особливими освітніми потребами під час навчальної (ознайомлювальної) практики передбачає адаптований формат програми практики з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб здобувача освіти на підставі поданої заяви, а також з використанням засобів дистанційного навчання.

9. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Протягом трьох днів після останнього дня практики в ЗЗСО студент подає на кафедру педагогіки наступні документи:

1. Звіт здобувача вищої освіти про проходження практики. (Додаток А)
2. Щоденник практики (Додаток Б)

Щоденник практики видається кожному здобувачу вищої освіти до початку практики. Його особисте ведення є обов'язковим для здобувачів вищої освіти. Зберігаються щоденники на кафедрі педагогіки у керівника практики.

Він є важливим документом вивчення й узагальнення педагогічного досвіду. У щоденник занотовуються стисло відповіді на завдання практики. Особливу увагу слід приділити власним враженням і міркуванням щодо явищ, які спостерігав здобувач вищої освіти; аналізу навчально-методичних питань і шляхів їх розв'язання. Здобувач вищої освіти обов'язково повинен мати щоденник із собою під час перебування на базі практики. Щоденник має бути підписаний: керівником від бази практики та директором та ставиться печатка ЗЗСО.

2. Звіт здобувача про проходження практики

Після закінчення терміну проходження навчальної (ознайомлювальної) практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Звіт оформлюється відповідно до вимог, встановлених кафедрою, подається на рецензування керівнику практики від кафедри, оцінений керівником від

бази практики.

Звіт з практики має містити відомості про виконання здобувачем усіх завдань програми практики.

У висновках необхідно зазначити, яке значення мала практика для педагогічної підготовки майбутнього вчителя, які позитивні й негативні сторони спостерігалися в організації практики, зробити висновки про власні здобутки (знання, уміння, навички, якості) у ході виконання завдань практики.

Звіт має відповідати наступним правилам оформлення:

Звіт друкують за допомогою комп'ютера на аркушах білого паперу формату А4. При друкуванні тексту звіту необхідно залишати поля таких розмірів: зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху – 20 мм та знизу – 20 мм. Текст звіту набирається шрифтом з відсічками Times New Roman розміром 14 пунктів з інтервалом 1,5 рядків (29 - 30 рядків на сторінці), абзацний відступ 1,25 см без додаткових інтервалів між абзацами.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, малюнків, формул у змісті звіту подають арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою звіту є титульний лист, на якому номер сторінки не ставиться. На наступних сторінках номери проставляються у правому верхньому куті сторінки без крапки після цифри.

Заголовок будь-якої зі структурних частин не може знаходитися в кінці аркуша, після нього мусять бути принаймні два рядки тексту, що знаходяться на відстані 5 мм від заголовка. Заголовки змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел і літератури, додатків, мають бути розміщені по центру рядка і написані великими літерами звичайним жирним шрифтом розміром 18 пунктів. Після заголовку пропускається один рядок.

Ілюстрації (за наявністю). У звітах слід використовувати лише штрихові ілюстрації і оригінали фотознімків. Фотознімки розміром меншим за формат А4 мають бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу формату А4. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За

потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними підписами.

Малюнки, фотографії, креслення, схеми, графіки, карти слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Рисунок, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках, включаючи до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад: Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери; назви не підкреслюють. Заголовки колонок мають починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони самостійні.

Висота рядків – не менше ніж 8 мм. Колонку з порядковими номерами рядків до таблиці не включають.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті; таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю колонок можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки.

Якщо рядки або колонки таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, а в другому – боковик.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при

першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі лапками.

Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не варто. Якщо цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк (-). На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл.1.2».

Додатки. За потреби до додатків доцільно включати таблиці, ілюстрації, які допомагають кращому сприйняттю матеріалу. Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті звіту. Кожний такий додаток має починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований зверху малими літерами з першої прописної симетрично до тексту сторінки.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і літера, що позначає додаток. Додатки позначають послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (єдиний додаток позначають як «Додаток А»).

Всі матеріали звіту зшиваються в єдиний документ (швидкозшивач) та після захисту з відміткою керівника від кафедри здаються на відповідну кафедру для зберігання.

Список використаної літератури та інших документальних джерел, використаних під час роботи, відповідно до чинних стандартів.

Структура звіту:

Титульна сторінка з усіма реквізитами

Зміст звіту

Розділи:

1. Вступ
2. Ознайомлення з закладом освіти
3. Спостереження за освітнім процесом
4. Участь у спортивних та позакласних заходах

5. Робота з учнями з ООП
6. Рефлексія
7. Висновки
8. Список використаних джерел

Підготовлений звіт у встановлений термін подається на перевірку, підпис керівникові від кафедри, допускається до захисту в разі дотримання усіх вимог.

10. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підсумки навчальної (ознайомлювальної) практики підводяться у процесі складання здобувачем вищої освіти заліку після проходження практики. Відмітка з практики враховується нарівні з іншими відмітками, які характеризують успішність здобувача вищої освіти.

Керівник практики від закладу вищої освіти виставляє у щоденнику здобувача конкретні оцінки: «відмінно», «достатньо», «задовільно», «незадовільно» відповідно до рівнів сформованості загальних компетентностей згідно з видами діяльності, також відповідну суму балів та оцінку за системою ECTS.

Після завершення практики протягом десяти робочих днів проводиться підсумкова конференція з практики.

Підсумки навчальної (ознайомлювальної) практики підводяться керівниками практики і обговорюються при захисті практики.

Захист звіту з практики здійснюється усно. Під час захисту практики, крім офіційного звіту, здобувачі вищої освіти розповідають про свій досвід, який вони набули у процесі проходження практики, особисті міркування та побажання. Підсумкова оцінка за проходження практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівників від бази практики, відповідей на запитання під час проведення заліку та якості оформлення звітної документації.

За умови успішного захисту практики ставиться диференційована оцінка, яка вноситься в екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача керівником практики.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Койчева Т. І., Кинєва П. П. Методичні рекомендації для проведення практичних занять і організації самостійної роботи з дисципліни «Педагогіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура). Одеса: Університет Ушинського, 2024. 51 с.

2. Койчева Т. І., Ноздрова О. П., Артемьєва І. С., Кинєва П. П. Роль педагогічної практики в особистісному та професійному зростанні майбутніх фахівців. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Педагогіка». 2025. № 6 (52). С. 583–594.

3. Проценко А. А., Гарбар Д. О. Фахова підготовка майбутніх вчителів фізичної культури у закладах вищої освіти як актуальна проблема сучасної науки та освітньої практики. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 15. Фізична культура і спорт. 2023. № 9 (169). С.135-139.

4. Кудзієва О. Методичні рекомендації для проходження педагогічної практики здобувачами освіти спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Дніпро: КЗ «Дніпропетровський фаховий коледж спорту», 2024. 32 с.

5. Отравенко О. В. Психофізична підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності. Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, 2025. С.70-77.

6. Сидорчук Т., Решетилова В., Михайленко Ю., Раковська І. Перспективи удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в ЗВО. *Спортивний вісник Придніпров'я*. Науково-

практичний журнал. Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, 2022. С.136-143.

Допоміжна література

1. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: схвалена Кабміном України 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15>.

2. Васильєва В. Нові професійні ролі і завдання сучасного вчителя в контексті концепції Нової української школи. URL: <https://vseosvita.ua/library/novi-profesijni-rol-i-zavdanna-sucasno-go-vcitela-vkonteksti-koncepcii-novoi-ukrainskoi-skoli-87162.html>

3. Павлюк І. В. Особистість сучасного вчителя в новій школі. URL: http://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/administration/41904/

Інформаційні ресурси

4. Бібліотека Університету Ушинського. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>

5. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>

6. Національна освітня платформа «Всеосвіта». URL: <https://vseosvita.ua>

7. Одеська національна бібліотека імені М. Горького. URL: <http://odnb.odessa.ua/>

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»**

ЗВІТ

про виконання програми навчальної (ознайомлювальної) практики

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) _____

Освітній рівень бакалавр _____

База практики _____
(повна назва)

Керівник практики з фаху від
закладу вищої освіти

(посада, прізвище, ініціали)

Оцінка:

за національною шкалою

(словами)

за шкалою ECTS _____

кількість балів _____
(цифрами і словами)

(підпис)

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

ЩОДЕННИК З ПРАКТИКИ
Навчальної (ознайомлювальної) практики
(вид і назва практики)

Здобувача вищої освіти _____
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Навчально-науковий інститут фізичної культури, спорту та
спеціальної освіти

Кафедра педагогіки _____

Рівень вищої освіти бакалавр _____

Галузь знань _____

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)
(назва)

Денна/заочна форма навчання, другий курс, група _____
2025/2026 навчальний рік

Здобувач вищої освіти _____
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

прибув до бази практики _____
(повна назва бази практики)

«__» _____ 2025 року

Керівник бази практики _____
(підпис) (посада, Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

МП

вибув з бази практики _____
(повна назва бази практики)

«__» _____ 2025 року

Керівник бази практики _____
(підпис) (посада, Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

МП

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Вид роботи	Тижні проходження практики			Відмітка про виконання
		1	2	3	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7			+		
8					
9					
10					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					

Керівники практики:

Від закладу вищої освіти

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

від бази практики

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Робочі записи під час практики

[illegible]

Керівники практики:

від закладу вищої освіти

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Тетяна КОЙЧЕВА

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиціКерівники практики
від бази практики

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практикиКерівник практики
від закладу вищої освіти

(підпис)

(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Розподіл балів за видами діяльності здобувачів під час практики

Вид діяльності	Макс. балів	Оцінка (кер. бази)	Оцінка (кер. ЗВО)	Середній бал
Ознайомлення з ЗЗСО, документацією, режимом дня, класним журналом	20			
Спостереження за уроками фізичної культури, участь у спортивних заходах, робота з учнями з ООП	30			
Участь у позакласних заходах, рефлексія	20			
Ведення щоденника практики	10			
Підготовка та захист звіту	20			
Підсумковий бал	100			

Підсумки проходження практики

Дата складання заліку «___» _____ 2025 року

Оцінка:

за національною шкалою _____ за шкалою ECTS _____
(словами)кількість балів _____
(цифрами і словами)

Члени комісії:

(підпис)

(ім'я та прізвище)

(підпис)

(ім'я та прізвище)